

VN/11289/2024
VN/11289/2024-UM-4

14.8.2025

Valtiovarainministeriö

Luonnos hallituksen esitykseksi merituulivoiman kiinteistö- ja tuloverotusta koskevaksi lainsäädännöksi, UM:n lausunto

Valtiovarainministeriö on pyytänyt ulkoministeriön lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle merituulivoiman kiinteistö- ja tuloverotusta koskevaksi lainsäädännöksi. Esitysluonnoksen tavoitteena on varmistaa, että Suomen talousvyöhykkeellä olevat rakennukset ja rakennelmat sekä siellä harjoitettu toiminta ovat kiinteistö- ja tuloverolainsäädännön alaista. Tavoitteena on myös saattaa merituulivoimaloiden verorasitus yhdenmukaisemmaksi maatuulivoimaloiden verotuksen kanssa keventämällä merituulivoiman kiinteistöverotusta.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettaviksi mm. kiinteistöverolakia ja tuloverolakia. Kiinteistöverolaissa säädettäisiin muun ohella, että kiinteistövero olisi suoritettava Suomen talousvyöhykkeellä olevista rakennuksista ja rakennelmista siltä osin kuin ne arvioidaan kiinteistöverotuksessa rakennuksina tai rakennelmina. Tuloverolakiin lisättäisiin puolestaan Suomen alueellinen määritelmä, joka varmistaisi tuloverolain soveltamisen myös Suomen talousvyöhykkeellä.

Ulkoministeriö pitää esitysluonnoksen tavoitteita kannatettavina mutta toteaa yksityiskohtaisempina huomioinaan seuraavaa seuraavaa:

YK:n merioikeusyleissopimus (jakso 2.1.1)

Talousvyöhykettä koskevia YK:n merioikeusyleissopimuksen (SopS 49 ja 50/1996) määräyksiä selostetaan esitysluonnoksen jaksossa 2.1.1. Ulkoministeriö ehdottaa, että jakson 5. kappaleen loppuun lisätään selvyden vuoksi viittaus yleissopimuksen 58 artiklan 3 kappaleeseen, jota 5. kappaleen jälkimmäinen osa siteeraa.

Jakson 7. kappaleessa olevan artiklanumeroviittauksen tulisi olla 79 artiklaan (kappaleessa nyt mainitun 78 artiklan sijaan).

Jakson viimeisessä kappaleessa on pyritty tiivistämään merioikeusyleissopimuksen 88–115 artiklan sääntely luonnehtimalla esimerkinomaisesti artikloiden sisältöä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address

Ulkoministeriö
PL 176
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Ulkoministeriö
Laivastokuja 3
00160 Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

+358 2 951 6001

Faksi
Fax
Fax

+358 9 629 840

S-posti, internet
E-post, internet
E-mail, internet

kirjaamo.um@gov.fi
www.um.fi

Kappaleen loppu toistaa puolestaan sisällöllisesti edellä olevaa kappaletta. Ulkoministeriö ehdottaakin, että jakson viimeinen kappale muotoiltaisiin seuraavasti (ehdotetut poistot ylivivauksin, lisäykset allevivauksin): Toiseksi muiden valtioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin talousvyöhykkeellä sovelletaan merioikeusyleissopimuksen 88–115 artiklaa sekä muita asianomaisia kansainvälisen oikeuden sääntöjä sikäli kuin ne eivät ole ristiriidassa ~~V-osan yleissopimuksen V osan~~ määräysten kanssa. Kyseisissä 88–115 artikloissa on kysymys muista aavaa merta koskevista määräyksistä kuin elollisten luonnonvarojen säilyttämisestä ja hoidosta merenkulkua, aluksia sekä kaapeleita ja putkistoja koskevista määräyksistä. ~~Esimerkiksi siltä osin kuin rantavaltiota ei ole kaapeleiden ja putkistojen osalta oikeuksia tai lainkäyttövaltaa eikä näistä määräyksistä muuta johdu, on jokaisella valtiolla merioikeusyleissopimuksen 112 artiklan 1 kappaleen mukaan lähtökohtainen oikeus laskea merenalaisia kaapeleita ja putkistoja.~~

Talousvyöhykelaki (jakso 2.1.2)

Suomen talousvyöhykkeestä annettua lakia (1058/2004) selostetaan esitysluonnoksen jaksossa 2.1.2. Jakson 3. kappaleen lopussa viitataan talousvyöhykelain 5 a §:ään, jonka mukaan talousvyöhykelain 3 lukua ei pääsääntöisesti sovelleta tuulienergian hyödyntämiseen ja siihen tähtäävään tutkimukseen Suomen talousvyöhykkeellä. Kappaleessa mainitaan kuitenkin 3 luvun sisällöksi talousvyöhykkeellä sovellettava lainsäädäntö, vaikka 3 luvussa on kysymys talousvyöhykkeen taloudellisesta hyödyntämisestä ja siihen tähtäävästä tutkimuksesta sekä rakentamisesta talousvyöhykkeellä.

Jakson 6. ja 8. kappaletta olisi hyvä selventää maininnoilla, että merioikeusyleissopimuksen 60 artiklan 2 kappaleessa mainitaan verolainsäädäntöä koskeva lainkäyttövalta artiklan 1 kappaleessa tarkoitettujen tekosaarten, laitteiden ja rakennelmien (eikä koko talousvyöhykkeen) osalta ja että talousvyöhykelain voimassa oleva sääntely ei estäisi Suomen verolainsäädännön soveltamista Suomen talousvyöhykkeellä sijaitsevien tekosaarten, laitteiden ja rakennelmien osalta.

Kiinteistöverolain muuttaminen

Kiinteistöverolakiin ehdotetun 31 a §:n 1 momentin mukaisesti kuntien jako-osuus Suomen talousvyöhykkeen kiinteistöverosta jaettaisiin kolmeksi laskentaeräksi. Perustelujen mukaan laskentaerän todetaan muodostuvan sellaisesta maantieteellisesti yhtenäisestä Suomen talousvyöhykkeen osasta, joka käsittää Suomen aluevesien ja Suomen talousvyöhykkeen ulkorajoista ja niiden leikkauspisteistä muodostuvan maantieteellisesti yhtenäisen alueen. Perusteluissa todetaan edelleen, että nämä talousvyöhykkeen osa-alueet sijaitsevat Perämerellä, Selkämerellä ja Suomenlahdella.

Taustaoletuksena vaikuttaisi olevan, että Suomen aluevesien ja Suomen talousvyöhykkeen ulkorajat kohtaisivat toisensa myös Merenkurkussa. Näin ei kuitenkaan ole, vaan Suomen talousvyöhyke jatkuu, joskin kapeana, koko Merenkurkun pituudelta. Talousvyöhykkeen perustamista koskeneessa hallituksen esityksessä (HE 53/2004 vp, s. 13) todettiin ehdotetun talousvyöhykkeen muodostuvan kaksiosaiseksi: ”toinen osa talousvyöhykkeestä muodostuisi Suomenlahdelle ja pohjoiselle Itämerelle ja toinen Selkämerelle ja Perämerelle. Kapeimmillaan talousvyöhyke olisi Märketin pohjoispuolella ja Merenkurkussa vain muutaman sadan metrin levyinen. Ahvenanmerellä Suomen ja Ruotsin aluemerien ulkorajat yhtyvät eikä kummallakaan ole mahdollisuutta perustaa alueelle talousvyöhykettä.” Talousvyöhykkeen ulkorajaan ei ole sittemmin tehty muutoksia.

Tuloverolain muuttaminen

Esityksessä ehdotetaan, että tuloverolakiin lisättäisiin uusi 2 a § Suomen alueellisesta määritelmästä. Pykälän ensimmäisen virkkeen mukaan Suomella tarkoitettaisiin kyseisessä laissa Suomen maa-, ilma- ja merialuetta, sekä aluemerien edustalla sijaitsevaa

talousvyöhykettä. Toisessa virkkeessä täsmennettäisiin Suomen talousvyöhykkeestä anne-tun lain (1058/2004) 1 §:n mukaisesti, mitä talousvyöhykkeellä tarkoitetaan.

Kansainvälisen oikeuden mukaan rantavaltion suvereniteetti ei ulotu talousvyöhykkeelle. Talousvyöhyke ei kuulukaan valtion alueeseen, vaan merialueen osalta valtion alueeseen luetaan kuuluvaksi vain aluemeret sekä sisäiset aluevedet. Tästä näkökulmasta Suomen alueelliseksi määritelmäksi otsikoitu pykäläehdotus ei kokonaisuutena ole paras mahdollinen, vaikka sisällöllisesti 1 momentin alkuosaa vastaavia muotoiluja onkin käytetty useissa verosopimuksissa ja esitysluonnoksen mukaan vastaavanlainen muotoilu sisältyy myös Ruotsin tuloverolain 30 §:ään. Erona kuitenkin on, että näitä muotoiluja ei pykäläehdotuksen tapaan ole otsikoitu valtion ”alueelliseksi määritelmäksi” vaan niissä viitataan ”Suomeen”/”Ruotsiin”.

Vaihtoehtona voisikin olla, että tuloverolakiin ehdotettu pykälä otsikoitaisiin toisin, esim. (lain soveltamisalan) alueelliseksi rajaukseksi tai lain maantieteelliseksi soveltamisalaksi. Ulkoministeriö ehdottaa lisäksi, että pykälän perusteluissa todettaisiin selvyyden vuoksi nimenomaisesti, että talousvyöhyke ei kuulu Suomen valtion alueeseen. Mahdollinen muutos pykälän otsikoinnissa olisi hyvä huomioida myös esim. nykytilan arviointia koskevan jakson 2. kappaleessa.

Oikeuspäällikkö

Kaija Suvanto

Lainsäädäntöneuvos

Sari Mäkelä

Liitteet

-

Jakelu

VM kirjaamo, VM/ Saari

Tiedoksi

OIK-10, OIK-02, OIK-01, AVS-PAL, VSI-00, UMIK

VN/11289/2024-UM-4

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: